

VÅLERENGA HISTORIELAG

MER GAMMELT ENN NYTT

ÅRGANG 12 NR. 3 - 2010

Husk fotoutstillingen!
Lørdag 16. og søndag 17. oktober
kl. 12.00-16.00 begge dager i
menighetssalen Vålerenga kirke

BYDEL GAMLE OSLOS
KULTURPRIS 2010

**Vi fikk årets
Kulturpris!**
se side 3

TILDELES
VÅLERENGA HISTORIELAG

OSLO, 28.08.2010

LEDER, BYDELSTUTVALGET

LEDER FOR OPPVEKST-,
KULTUR OG NÆRMILJØKOMITEEN

November-medlemsmøte:
Se omtale side 14-15

Høstens begivenheter i historielaget av Even Haugseth

Det har gått en hel sommer siden det siste medlemsbladets vårt kom ut, og hyggelige ting har skjedd siden da. Allerede før ferien hørte vi rykter om at laget var nominert til Bydel Gamle Oslos kulturpris 2010. Da vår sekretær sjekket med bydelen om det var tatt noen avgjørelse om dette etter bydelsutvalgsmøtet i juni, fikk hun beskjed om at dette var hemmelig inntil videre. Litt senere på sommeren kom imidlertid gledesmeldingen om at vi var en av de to.

Heldige. Siste lørdag i august stilte vi tradisjonen tro opp med egen stand på den internasjonale torgdagen på Grønland. I år var bodene flyttet fra Smalgangen til selve Grønland. Litt tynt i rekkene, matbodene manglet fordi faste-måneden på det tidspunkt ikke var avsluttet. Etter noen velvalgte ord fra bydels-utvalgsleder var det vår tur til å motta prisen. Styret og medlem-mene ellers var godt representert ved utdelingen. I tillegg til penge-prisen på titusen kroner, fikk vi også et flott bilde av kunstneren Merethe Pashai. Vi synes dette var så hyggelig at vi presen-terer henne i dette medlemsbladet. Det er en stor anerkjennelse for oss som står på for Vålerenga å få denne prisen, så vi sender en stor takk til Bydel Gamle Oslo. Takk også til Hans Rønning som foreslo oss.

I vår fikk vi en telefon fra Terje

og Kari Larsen. De kunne fortelle at de hadde gått gjennom en del saker etter hans far som de hadde liggende på loftet. Frank Larsen var Gubbelagsformann på Vålerenga i mange år og hadde overtatt en del etterlatenskaper etter Kyter'n. Etter Franks død har dette blitt liggende, og de ville nå gi dette til historielaget vårt. Terje var til stede da vi hadde markeringen av Kyter'ns 100-årsdag tidligere i år. Da hadde han med seg en håndskrevet dagbok som Holteberg Hansen skrev mens han var på Jedder'n. For noen uker siden var vi hjemme hos Larsens og hentet det hele. Og hvilken skatt! Der var det avisutklipp, brev, fortellinger, dagbøker og mye mer. Synd vi ikke hadde dette før boka ble skrevet, men vi får trøste oss med at hvis ikke boka hadde vært skrevet hadde heller ikke Larsens visst at noen var interesserte i det de hadde liggende på loftet.

Tirsdag 14. september hadde vi høstens første medlemsmøte. Frammøtet var ikke så høyt som vi er vant til, så nå lurar vi på om det er fordi vi ikke sender ut påminnelse pr. brev til medlemmene. Vi kan forstå at det er lenge mellom medlemsbladet som kom ut til St. Hans og møtet midt i september. Det hadde vært fint om vi fikk høre fra dere om hva dere synes om annonsering av neste medlemsmøte kun i "Mer gammelt enn nytt". Grunnen til at vi ville forsøke denne ordningen, er at det er ekstra arbeid for styret å sende det ut, og det koster oss betydelige beløp hver gang vi har masseutsendelse. Hvis det er et stort ønske fra medlemmene å få påminnelse om møter hjem i postkassa, vil vi gjerne høre det fra dere. I siste medlemsavis i 2009 oppfordret vi de medlemmene som har e-postadresse om å sende oss denne, slik at vi kan sende påminnelser pr. e-post. Dette er en rask og rimelig måte for oss å kommunisere med dere på.

Forbausende få har sendt oss e-postadressen sin, så nå går vi ut med en ny påminnelse om dette i denne avisen.

Uansett var det et veldig interes-sant og fint medlemsmøte i september. Vi hadde besøk av Per Erling Johnsen som snakket om den siste boka si, "Butikken på hjørnet". Dette temaet angår i høy grad Vålerenga, for de er en mengde butikker som har forsvunnet gjennom de siste tiårene. Derfor var det ikke så rart at foredragsholderen fort merket et stort engasjement hos de fram-møtte. Johnsen snakket om butikker i hele byen, men det la ingen demper på responsen han fikk.

Snart er det klart for den tradisjonelle fotoutstilling som er høstens store begivenhet hos oss, og den finner sted 16. og 17. oktober. Også i år ønsker vi alle interesserte velkommen i Vålerenga kirke. Her er det god plass, og vi håper at frammøtet blir like bra som det pleier. I og med at korpset har jubileum i år, blir det blant annet fokus på dette i utstillingen. Vi har fått kontakter i korpset som gjerne vil være med og lage en severdig utstilling for oss. De kunne fortelle at da den gamle gymsalen på skolen ble ryddet i forbindelse med oppussing, dukket det opp en god del spennende ting som vil bli presentert hos oss. I tillegg har det dukket opp flere gamle bilder som vi selvfølgelig vil dele med dere. Flere av medlemmene har kommet med idéer om nye temaer, og vi nevner noen stikkord for utstillinga: Kampen friluftsbad, VIF damehåndball, konfirmasjon i Vålerenga kirke, "nye" gamle skolebilder, Vålerenga skolenytt anno 1957, FØR og NÅ-bilder, butikkene på Vålerenga, kremmerbu med salg av bøker, kort og vår nye kalender for 2011, "nye" klenodier etter Kyter'n, kulturprisbildet vårt, filmvisning av gamle filmer fra Vålerenga, slektsforskningshjørne, gamle

gjenstander, lotteri med flott bilde fra Vålerenga og mye, mye mer. Gå for all del ikke glipp av dette!

Vår nye kalender for 2011 er under lagning. Flere medlemmer har levert sine bidrag, så takk for det! Undertegnede og redaktøren jobber både sent og tidlig for at både kalenderen og dette medlemsbladet blir klart før utstillinga vår.

Etter oktober kommer november, og da har vi det andre medlemsmøtet i høst, nærmere bestemt tirsdag 16. Igjen er vi så heldige at et av medlemmene våre skal dele en viktig historie med oss. Denne gang er det Sidsel Nachtstern som kommer og forteller og viser en dokumentar om hennes fars gripende historie fra Sachsenhausen og hvordan han som en av de få norske jødene overlevde. Nærmere presentasjon av møtet finnes ellers i dette bladet.

Som dere skjønner, det er ingen vits i å sitte hjemme når det skjer så mye spennende i Vålerenga Historielag. Vi gleder oss til å se dere alle, og ta gjerne med venner og familie som måtte ha godt av en tur til Vålerenga. Vel møtt!

NÆMMEN!!! Er det ikke Bambi?

Bjørn Granlund, kassereren i Vålerenga Historielag, var så heldig at han hadde med kamera da rådyret kom spaserende gjennom parken i vår.

DETTE BILDE ERTATT I 1946.

I ORKENØYGT.

LEIFSJØLIE BODDE I NR 8.
"RULLE" BODDE I NR.6.
KJELL HANSEN

HISTORIEN

LEIF VAR NESTEN 2M LANG
"RULLE" VAR DEN MINSTE I GATA
NÅR DE MØTTE HILSTE DE
PÅ SAMME MÅTE HVER GANG:
RULLE SER OPP PÅ LEIF:
"ER'RE KALDT DER OPPE?"
LEIF SER NED PÅ RULLE:
"JA, LUKTER DET DRITT
DER NEDE?"

Vi fikk årets Kulturpris!

Det var med stor glede vi fikk beskjed om at Vålerenga Historielag var tildelt bydel Gamle Oslos kulturpris for 2010. Følgelig stilte en forventningsfull gjeng med vålerengapatrioter på Internasjonal Torgdag på Grønland – i regn og blåst, da penger, grafikk og diplom den 28. august ble overrekket en stolt leder av laget vårt.

Tekst: Marion Juliussen

Foto: Bjørn Granlund

I statuttene for kulturprisen heter det:

”Bydelsutvalget deler årlig ut Bydel Gamle Oslos kulturpris. Prisen deles ut til den som har bidratt med engasjement, nyskaping og/eller vesentlig innsats for bydelens lokale kulturliv”. Videre saker vi: ”Kulturprisen kan tildeles bl.a. enkeltpersoner, lag, foreninger, organisasjoner, offentlige og private institusjoner, menigheter, forretninger, bedrifter i bydelen.”

Årets pris ble riktignok delt mellom oss og komikeren Rigmor Galtung, men dette gjorde selvfølgelig ikke gleden mindre! Vi trykker anerkjennelsen til vårt bryst og lar oss inspirere til å jobbe videre med vårt kjære historielag. For se bare hva som var forslagsstillernes begrunnelse til å gi Vålerenga Historielag prisen:

”Gjennom sitt virke siden stiftelsen i 1992 har historielaget oppnådd åpenbar status som en levende og viktig kulturbærer i bydelen. Det er flere grunner til dette: Alt historielaget foretar seg

På vegne av Vålerenga Historielag mottar Even Haugseth prisen av Olaf Svørstøl, leder av bydelens Oppvekst, kultur og nærmiljøkomite. Foto: Bjørn Granlund

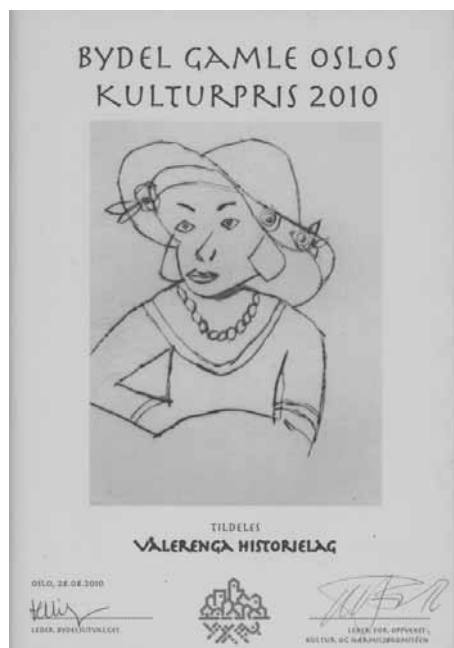
En fornøyd flokk foran boden vår på Internasjonal Torgdag. Fra venstre: Bjørn og Unni Granlund, Ragnhild Strømme, Even Haugseth, Bjørn Arild Gjerdalen, Berit Knudsen, Anne Teppen og Marion Juliussen. Foto: Laila Normann Christiansen.

preges av entusiasme og faglig dyktighet. Laget er til stede ”overalt” gjennom samarbeid med kirka, idrettslaget, skolen og velet, så vel som våre lokale bevertningssteder. At aktivitetene ser ut til å bli verdsatt like mye av nyinnflyttere som

de som har bodd her bestandig, er et tydelig tegn på at laget gjør en svært viktig innsats i det lokale kulturlivet. Laget utgir kalender og arrangerer regelmessige bydelsvandringar og medlemsmøter. Det er tydelig at spesielt vandringene blir møtt med stor interesse, ikke minst fra de mange

som stadig flytter inn her. Medlemsmøtene med innlagte kulturhistoriske foredrag trekker alltid fulle hus. Lagets tradisjonelle foto-utstilling hver høst skaper folkevandring til kirka og lagets møtelokaler der. Utstillingen kom-

mer i stand ved utstrakt samarbeid med andre lag og kulturinstitusjoner. Vi mener utstillingen og alt arbeidet bak denne fortjener en pris alene. Det gjør også de to bøkene som laget står bak de siste årene: Jubileumboka "Vålerenga, bydel med sjel" fra 2002 og "Kyter'n – stemmen fra Vålerenga" fra 2009. Begge disse er innholds- og prestasjonsmessige praktverk. Vi vil påstå at disse bøkene i kulturhistorisk forstand har verdi langt utenfor historielagets lokale virkefelt og målgruppe."

Kunstneren bak kulturprisbildet og -diplomet

Merethe Hanana Pashai er født i 1962 og vokste opp på Skedsmo-korset. Etter at hun flyttet til Oslo for 22 år siden, har det også blitt språkstudier på universitetet. Hun er interessert i andre kulturer, skikker og språk og har reist mye. Merethe kom til Aktivitetssenteret 31B for 10 år siden og laget sine første koldnålsraderinger i 2001. Etter det har det blitt over 50 bilder. De fleste finnes på 31B. Der har hun vært med på kollektivutstillinger og hatt 2 egne utstillinger. I mai 2011 planlegger hun ny utstilling hvor hun også vil vise fugletegninger med fettstift.

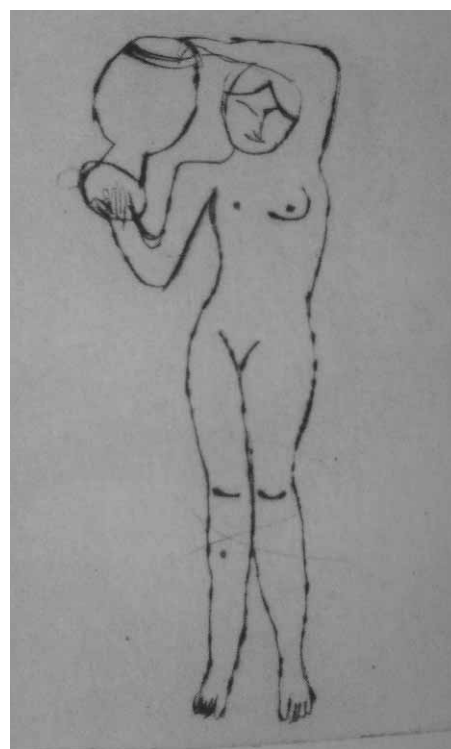
Merethe utenfor Aktivitetssenteret "31B" i Grønlandsleiret.

Sydeuropeer

Hva er "31B"?

Aktivitetssenteret 31B ligger på denne adressen i Grønlandsleiret og er drevet av Oslo kommune. De fokuserer på kunstneriske aktiviteter som bl.a. grafikk, foto, maleri og musikk. Grafikk-tilbudet har ek-

Kvinne med krukke

Merethe på grafikkverkstedet på "31B"

sistert i over 20 år med samme veileder, grafikerne Arne Bendik Sjur. De har eget galleri hvor en kan stille ut sin kunst - separat eller i fellesskap. Senteret tar imot besøk, og en kan avtale omvisning og samtale om en ønsker det. Åpningstidene er mandag kl.17-21 og tirsdag-fredag 10-15. Tlf. 22 17 26 98, e-post: 31b@bgo.oslo.kommune.no

I sommer møtte historielagetjournalist Liz Palm som ville vite mer om det forfalne trehuset i Opplandsgata 2. Vi hjalp henne i gang med dette, og 30. juni ble denne artikkelen gjengitt i Aftenposten. Deler av dette huset er mer enn

150 år gammelt. Huset ligger i bevaringsområdet på Vålerenga som medfører visse krav til eieren. Historielagets leder mener det er en skam å se hvordan det offentlige håndterer denne saken. De har en manglende handlingskraft og vilje

til å finne en løsning før det er for sent. Vedlikeholdet er bevisst stan- set fra eierens side for flere tiår siden. Slikt skulle ikke være mulig uten at det offentlige griper inn.

Even Haugseth

Tekst/foto: Liz Palm

Gårdeier slipper tvangsmulkt for manglende vedlikehold

Fylkesmannen har annullert Oslo kommunes vedtak om tvangsmulkt for manglende vedlikehold i Opplandgata 2 på Vålerenga.

I mange år har gårdeieren og kommunen vært uenige om skjebnen til den verneverdige trevillaen i Opplandgata. Gårdeier ønsker å rive, mens kommunen vil rehabilitere.

Det siste vedtaket til Fylkesmannen er et sørgelig eksempel på at plan- og bygningsloven ikke kan hindre at verneverdige kulturminner går tapt, sier antikvar André Korsaksel hos Byantikvaren.

Rive eller bevare?

Både huseier og Byantikvaren er enige om at Opplandgata 2 er i svært dårlig stand. Men de har ikke samme oppfatning av hva som skal gjøres med den forfalne bygningen. Det verneverdige huset har forfalt i årevis og er angrepet av råte, sopp og fukt til de grader at det ikke lar seg redde med normalt vedlikehold. Rehabilitering koster minst 12 millioner, som huseier ikke vil betale. "Det får da være grenser for hva en borger kan bli pålagt som følge av eierskap til en bygning" uttrykker huseierens advokat i et klagebrev til kommunen.

Eieren har vanskjøttet huset i mange år, så det er hans egen skyld at rehabilitering blir dyrt, sier Korsaksel hos Byantikvaren. Bak ham smetter en svart katt ut av en sprekke i grunnmuren. Huset ser trist ut. Med gjenspikrede vinduer, plastinnpakket tak, avflaset

Opplandgata 2 har blitt en prinsippsak, sier André Korsaksel fra Byantikvaren. Dersom vi gir etter for riving av eiendommen, sier vi at fremgangsmåten med å la hus stå og forfalle virker.

maling, skjev fasade og et provisorisk tak over fortauet. Det siste er en del av sikringspålegget fra Plan- og bygningsetaten.

Gårdeier Hans Skoglund er

enig i at bygget ikke er noe vakkert skue. Han vil gjerne rive huset. Avslag på rivesøknad begrunnes med at huset er et verneverdig kulturminne. Da kan det ikke rives.

Og det skal svært vektige grunner til for å gi dispensasjon fra reguleringsplan om bevaring.

Pill råttent, rett og slett

Eiers advokat Lage Sverdrup-Thygeson trykker på en knapp slik at de utvendige persiennene trekker seg opp og åpenbarer en majestetisk utsikt over Oslofjorden. Kontoret til advokatfirmaet ligger i 16. etasje på Solli plass.

På veggen bak ham henger et panoramabilde som viser utsikten på vinterstid. Advokaten snakker rolig og tydelig. Han fester blikket ut av vinduet når han skal memorere hendelser i saken.

Eiendommen var saneringsferdig allerede da den ble regulert til bevaring, sier Sverdrup-Thygeson. Det vil koste mange millioner å rehabilitere. Huset er pill råttent,

regulert til motorvei.

Gårdeier har sikret bygningen, etter pålegg i plan- og bygningslovens §89. Kommunen mener eieren ikke har gjort nok, og sendte senest i 2008 krav om tvangsmulkt for manglende vedlikehold. Eier anket saken og har nå fått gehør. Sverdrup-Thygeson tar på seg brilene, leser høyt fra Fylkesmannens brev: "Etter Fylkesmannens syn har kommunen lagt til grunn en uriktig forståelse av vedlikeholdsbegrepet i pbl. §89... Kommunens vedtak... kjennes derfor ugyldig".

Loven er ikke egnet til å bevare kulturminner

Kommunen har hele tiden brukt Plan- og bygningslovens §89 som begrunnelse for sitt krav om vedlikehold og pålegg om tvangsmulkt. Paragrafen lyder "Eier skal sørge

holdsbegrepet. Den kan imidlertid brukes for å kreve sikring.

Politisk vedtak må til

Det kan se ut til at det må et politisk vedtak til for å komme til en løsning for Opplandgata 2. Leder i Byutviklingskomitéen, Ola Elvestuen (V), sier de ville avvente resultatet etter SUV-prosjektet som ble igangsatt etter dødsfallet i 2007. En ung dame omkom i Trondheimsveien på grunn av en usikret brannomt. SUV står for sikring, utbedring og vedlikehold.

Prosjektet har hatt positive resultater, sier Elvestuen. Men det gjenstår enkelte eiendommer. Det er tydelig at dette dreier seg om spekulativt forfall.

Neste steg blir da å løfte saken til politisk nivå. Kommunen kan kreve at det iverksettes et utbedringsprogram i samarbeid med gårdeier. Med tidsfrister. Dersom programmet ikke oppfylles, kan eiendommen eksproprieres. Det vil si at kommunen overtar eiendommen, mot en godtgjørelse. Elvestuen, som ikke var kjent med Fylkesmannens siste vedtak, sier han nå vil ta saken opp i Byutviklingskomitéen.

Undersak 1:

Opplandgata 2 gjennom 153 år

Trehuset i Opplandgata 2 ble bygget i 1857. Opprinnelig var det på en etasje, påbygget kom i 1880. Huset ligger på hjørnet mot Strømsveien. Gamle fotografier viser huset som en del av en lang rekke trehus i Strømsveien. Vålerenga tilhørte Aker kommune fram til 1878. Da ble området innlemmet i Kristiania. Utenfor hovedstaden var det ikke krav om å bygge i mur, derfor finnes det mange gamle trehus i de gamle forstedene. Ved århundreskiftet var det bakeri, verksted og leiligheter i Opplandgata 2.

Nåværende eier Hans Skoglund kjøpte huset i 1964. Huset kom på Gul liste i 1976. Da drabantbyene vokste opp i øst, økte trafikkpresset på Strømsveien. Dette førte til for-

Slik ble huset i Opplandgata 2 seende ut etter ombygging i 1898. Bildet har vi lånt av Thor Gaarder.

rett og slett.

Multiconsult har gitt bygningens tilstand laveste skår i flere rapporter. Allerede ti år tilbake var det kun østre fløy i 1. etasje som kunne bevares, resten måtte rives og gjenoppbygges.

Det er mange årsaker til at gård-eier ikke har vedlikeholdt huset, sier advokaten.

For eksempel at Strømsveien var

for at alle byggverk... holdes i slik stand at fare eller vesentlig ulempe ikke oppstår for person eller eiendom, og slik at det ikke virker skjemmende i seg selv eller i forhold til omgivelsene...". Fylkesmannen presiserer i sitt siste vedtak at loven "ikke er ansett til å gi en generell adgang til å sikre bevaringsverdi". Loven er ikke tydelig nok i forhold hva som legges i vedlike-

fall og etter hvert sanering av trehusbebyggelsen. Veieguleringsplanen for Strømsveien gjorde også at huseiere vegret seg for vedlikehold, som ikke ville bli erstattet dersom husene måtte rives på grunn av ny motorvei.

Regulert til bevaring

Eiendommen til Skoglund var på 80-tallet i et område som var regulert til boligformål. Obos ville gjerne kjøpe eiendommen, men Skoglund ville ikke selge på grunn av uenighet om verdien. I 1987, det samme året som Vålerengatunelen åpnet, stod nybyggene til Obos ferdig, mens det gamle trehuset stod i fritt forfall. I 1997 vedtok bystyret å endre reguleringen for eiendommen fra bolig til spesialområde bevaring.

Årevis med korrespondanse

Allerede før trehuset ble regulert til bevaring, uttalte både tømmermester Sagvik og rådgivningsfirmaet Opak at huset var kondemnabelt. I 1998 heter det i rapporten til sivilarkitektene Bjerve & Sødal at "det vil være svært vanskelig å finne en utbygger som vil fatte interesse av et slikt prosjekt". De beskriver et "sterkt fremskredent forfall" og sier det blir "et meget kostbart og vanskelig prosjekt". Rapporten var bestilt av kommunen.

I årene som fulgte har det gått med mye papir til rivesøknader, gjentatte pålegg om sikring og vedlikehold, klagesaker, pålegg om tvangsmulkt og rapporter om bygningens tilstand på ulike tidspunkt.

Det er jo pussig at kommunen regulerer et saneringsferdig hus til bevaring, sier huseiers advokat.

Kommunen mener det er snakk om en spekulant som ønsker å rive for å bygge 4-5 etasjers blokk og tjene penger på salg av leiligheter. De er helt klare på at husets tilstand ikke er god nok grunn til å få dispensasjon fra bevaringsreguleringen.

Eier får skylda seg selv når han lar bygningen forfalle, sier saksbe-

handler Chris Hartmann i Plan- og bygningsetaten.

Gjenoppbygging av kopi

Den eneste måten å redde huset på i dag, er demontering og gjenoppbygging, delvis ved hjelp av enkelte av de gamle materialene. Det nye bygget blir å regne som en kopi. Kostnadene var ifølge Skoglund stipulert til 12-15 millioner i 2008.

Undersak 2:

Fra forsoffen bydel til attraktiv perle

Det ligger mye arbeid bak det Vålerenga vi ser i dag. På 70- og 80-tallet var gjennomgangstrafikken en stor belastning for beboerne i Strømsveien. Folk begynte å flytte, husene forfalt og ble etter hvert revet. Det var på denne tiden Vålerenga Vel startet sitt engasjement.

Vålerenga Vel er et godt eksempel på hvordan et lokalsamfunn klarer å få kontrollen over et område, sier leder Erling Dokk Holm.

Kunne puste igjen

Vellet jobbet hardt for å begrense trafikken i Strømsveien. I 1992 kom belønningen i form av bommen på Galgeberg. Da kunne Vålerenga puste igjen, bokstavelig talt. Vellet har også jobbet med byggesaker, og sørget for at Obosbebyggelsen langs Strømsveien ble to-tre etasjer istedenfor åtte.

Bevaring av Opplandgata 2

Det var også vellet som ba Byantikvaren gjøre en vurdering av trehuset i Opplandsgata 2. Dette førte til at eiendommens regulering ble endret fra boligformål til bevaringsformål. Og siden har det stått stille.

Hvorfor kan ikke bare kommunen ekspropriere eiendommen, spør Holm. Han er oppgitt over manglende politisk vilje og huseiere som lar bygninger forfalle.

Det er en fare for liv og helse. Det kan sammenliknes med å kjøre i fylla, sier Holm.

Fakta

Plan- og bygningsetaten har vedtaksmyndighet i byggesaker.

Byantikvaren er rådgivende instans for Plan- og bygningsetaten, og uttaler seg i byggesaker som berører eiendommer på Gul liste.

Gul liste er en oversikt over verneverdige kulturminner i Oslo, og hadde 7800 oppføringer pr 2008. Det finnes tre kategorier: fredet, vernet eller bevaringsverdig.

Kilder

www.valerenga.org

www.byantikvaren.oslo.kommune.no

www.wikipedia.no

Obos

Etter flere tiår uten vedlikehold er det umulig å redde Opplandsgata 2. Nå forsøker kommunen å tvinge eieren til å bygge en kopi med noen av de gamle materialene, men situasjonen er fastlåst.

Onsdag 28. april 2004

Aftenposten

Trykt: Schibsted Trykk A/S

ABONNEMENT 050 40
Man-fred kl. 7-19. Lørdag kl. 8-12. Søndag kl. 9-12.
AUTOMATISK SERVICE ved forsinkel eller uteblitt av
22 86 44 80 Telefaks: 22 86 40
www.aftenposten.no/kundesenter - E-post: abonnement@aftenpost.no

Hvorfor tillates plakatforsøpling på Vålerenga?

– Mange steder i Oslo klistres det opp plakater. Skulle det ikke være plikt til å fjerne disse når arrangementet er over? Plakat-klistrernes navn står jo der. En bot, kanskje, spør Edith M. Waage (89), Oslo.

SVAR: – Det er slik at plakater bare skal settes opp på steder som er beregnet for slikt, altså bare på tavler som er godkjent av offentlige myndigheter. Man har også lov til å sette opp plakater på egen vegg, sier direktør Jon Fodstad i trafikketaten.

– Men uansett skal plakaten fjernes etter «bruk». Overtredelse kan medføre bøter eller fengsel inntil tre måneder. Det blir vel helst snakk om bøter, sier Fodstad.

Men først begynner etaten med å ilegge gebyr på 500 kroner når plakater som er utgått på dato ikke fjernes. En telefon til trafikketaten er altså alt som skal til hvis man ønsker å fjerne gamle plakater.

Det var fra 1. april i år at trafikketaten fikk myndighet til å håndheve politivedtektenes paragraf 1 – 3 som

sier at «det er forbudt å henge opp plakater, oppslag, kunngjøringer eller lignende – utenom på tavler som er godkjent av kommunale myndigheter.

Dette gjelder ikke oppslag på egen grunn. Når oppslaget eller lignende er foreldet, skal det fjernes av den som har satt det opp».

Etter å ha tatt en synder i feilparkering er det lett for trafikketatens folk å ta en titt på plakatsøylen eller husveggen rett ved siden av for å se om det er igjen gamle plakater der.

Kaller på trafikketaten!
I Strømsveien, nedenfor Ingeborgs gate, er det et stygt eksempel på ulovlig plakatklistering, sannsynligvis.

FOTO: LIV HEGNA

Er det noe som irrer deg i Oslos bybilde, eller noe du undrer deg over? Spør Aftenposten. E-post: liv.hegna@aftenposten.no Husk adresse og tlf.nr. Brev: Aftenposten, postboks 1, 0051 Oslo. Fax: 22 86 34 46. Tlf.: 22 86 35 70 Redigering og foto: Liv Hegna

Opplandsgata 2

I 1857 ble det utstedt festebrev på denne tomte, og samme år var den bebygd. Første fester var Hans Green. I 1885 bodde det 41 personer her. Både kjeller og kvist var bebodd.

Grunnmuren er av tegl. Selve huset er laftet, og har staffpanel og sveitserdekor. Midt bak står et trappehus, delvis åpent. Sitt nåværende utseende fikk huset i 1898, da ble det satt inn nye vinduer i

butikklokalene i 1.etg.

Da var det bakeri, verksted og en leil. på 1r. og kj. i kjelleren, butikk og 2 leil. i 1. etg., og leiligheter i 2.etg. og på kvist.

Huset ligger på hjørnet av Opplandsgata og Strømsveien. På samme tomt står en murgård fra 1901. Bakgården er trang.

I 1922 ble det innredet «privet» i murgården for tregårdens beboere.

Bilder og tekst hentet fra boka: **VÅLERENGA** - Treby i støpeskjeen - Bevaring og fornyelse utgitt i 1982 av Fortidsminnesmerkeforeningen, Selskabet for Oslo Byes Vel og Vålerenga Vel.

OPPFORDRING TIL MEDLEMMENE!

Hvis du har e-postadresse og ikke har sendt den til oss, vil vi gjerne at du sender den til: leder@valerenga.no

Den kan være grei å ha ved beskjeder og påminnelser. Det tar styret ekstra tid å sende ut slikt pr. post, og det koster oss dessuten betydelige beløp i porto.

Medlemsavisen "Mer gammelt enn nytt"

kommer uansett til å bli sendt ut til alle medlemmene pr. post. Det lønner seg å notere datoene for møtene og arrangementene når du får avisen.

Vi har full forståelse hvis du ikke har data, så dette er kun en oppfordring til de som har det. Vi prøver å spare penger der det går an. Dette kommer medlemmene til gode i form av lav medlemskontingent. På forhånd takk!

Referat fra medlemsmøtet 14. september 2010

av Ragnhild Strømme

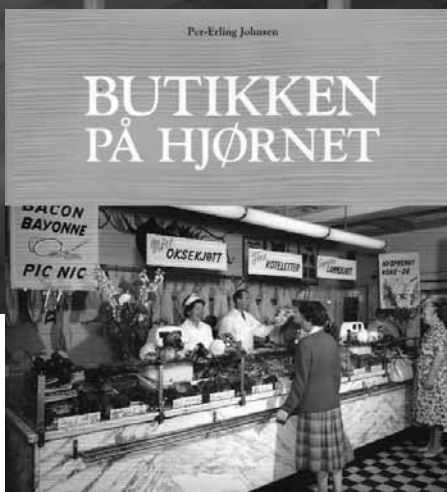
Even Haugseth åpnet kvelden med å ønske de omtrent 60 medlemmene velkommen til høstens første møte. Han minnet om den store begivenheten som er neste måned, fotoutstillinga den 16. og 17. oktober. Per-Erling Johnsen har skrevet flere bøker, i kveld var tiden inne for den aller siste: "Butikken på Hjørnet". Boka presenterer butikkene og handlegatene slik som de en gang var. Forfatteren har fra sitt arbeid ved Oslo Bymuseum studert enkelte årstall nærmere i adresselistene for Oslo, 1957, 1987 og 2007. Med fine toner fra Anna-Lena Løvgren "Lyckliga gatan" ba han oss om å tenke tilbake i tiden. Han hadde valgt og ikke benyttet seg av bildefremvisning, som han sa: "fordi bildene gjør seg best i boka".

Vi fikk en noen smakebiter fra boka og en rundtur i Oslos sentrum i 1957 fikk vi også: Navn på forretninger ble nevnt, Larsen & Lükten, Adelsten, Ingwald Nielsen, Brødrene Dobloug, Erling Moe, iskrembaren Studenten, Steen & Strøm og de fremmøtte hadde tydeligvis ikke glemt. De små melkebutikkene, fiskeforretningen, kjøttforretningen og kortevarebutikken, alle er de blitt historie. Butikken uten kassaapparat, butikken hvor du kunne slå av en prat, butikken hvor du kunne få råd og veiledning om det meste. Nå står vi igjen med store kjøpesentra, kaffebarer, storkiosker og en hel del Eiendomsmeglere. Men ennå er det noen få som holder ut og håper det ennå, for noen har gitt nytt liv til de små gamle lokalene nærbutikkene med sine grønnsaks – og fruktutsalg.

Til slutt var det salg av boka med signatur. En takk til Per-Erling Johnsen som pustet liv i gode

minner og som har forevige dem på papir. Og til gjengjeld fikk han boka Kyter'n fra Even Haugseth. Og som avslutning ble vår nyerver-

vede kulturpris fra bydel Gamle Oslo vist frem. Og aller sist ble det servert vafler og kaffe som lovet, solgt over disk uten kassaapparat!

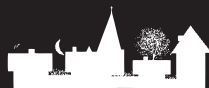

Husk fotoutstillingen!

Lørdag 16. og søndag 17. oktober kl. 12.00-16.00
begge dager i menighetssalen Vålerenga kirke

Temaer i år er blant annet: Vålerenga skolekorps 90 år, Kampen friluftsbad, VIF damehåndball, konfirmasjon Vålerenga 1956, "nye" gamle skolebilder, Vålerenga skolenytt anno 1957, FØR og NÅ-bilder, butikkene på Vålerenga. Krambu med salg av bøker, kort og vår nye kalender for 2011. "Nye" klenodier etter Kyter'n, kulturprisbildet vårt, filmvisning av gamle filmer fra Vålerenga, slektsforsknings-hjørne, gamle gjenstander, lotteri med flott bilde fra Vålerenga, kaffe og vafler fra "Sota-kafeen" og mye, mye mer. Gå ikke glipp av dette! Velkommen!

VÅLERENGA HISTORIELAG

I forrige nummer av medlemsbladet vårt oppfordret vi til innlegg om korpsjubileet på Vålerenga nå i 2010.

Det er ikke lett å få nåværende eller tidligere medlemmer til å skrive. Vi har et medlemsblad til i år, så vi har fortsatt en mulighet da.

Vicky Aasen sendte oss imidlertid dette avisutklippet fra Morgenposten i juni 1947. Det er hennes søster Evelyn som hadde det etter sin mann Tore Johnsen.

Han er både avbildet og omtalt. Dessverre døde Tore sommeren 2009. Det er kanskje også andre som spilte i guttekorpsset som var med på denne turen?

Vi takker Vicky Aasen og Evelyn Johnsen for avisutklippet.

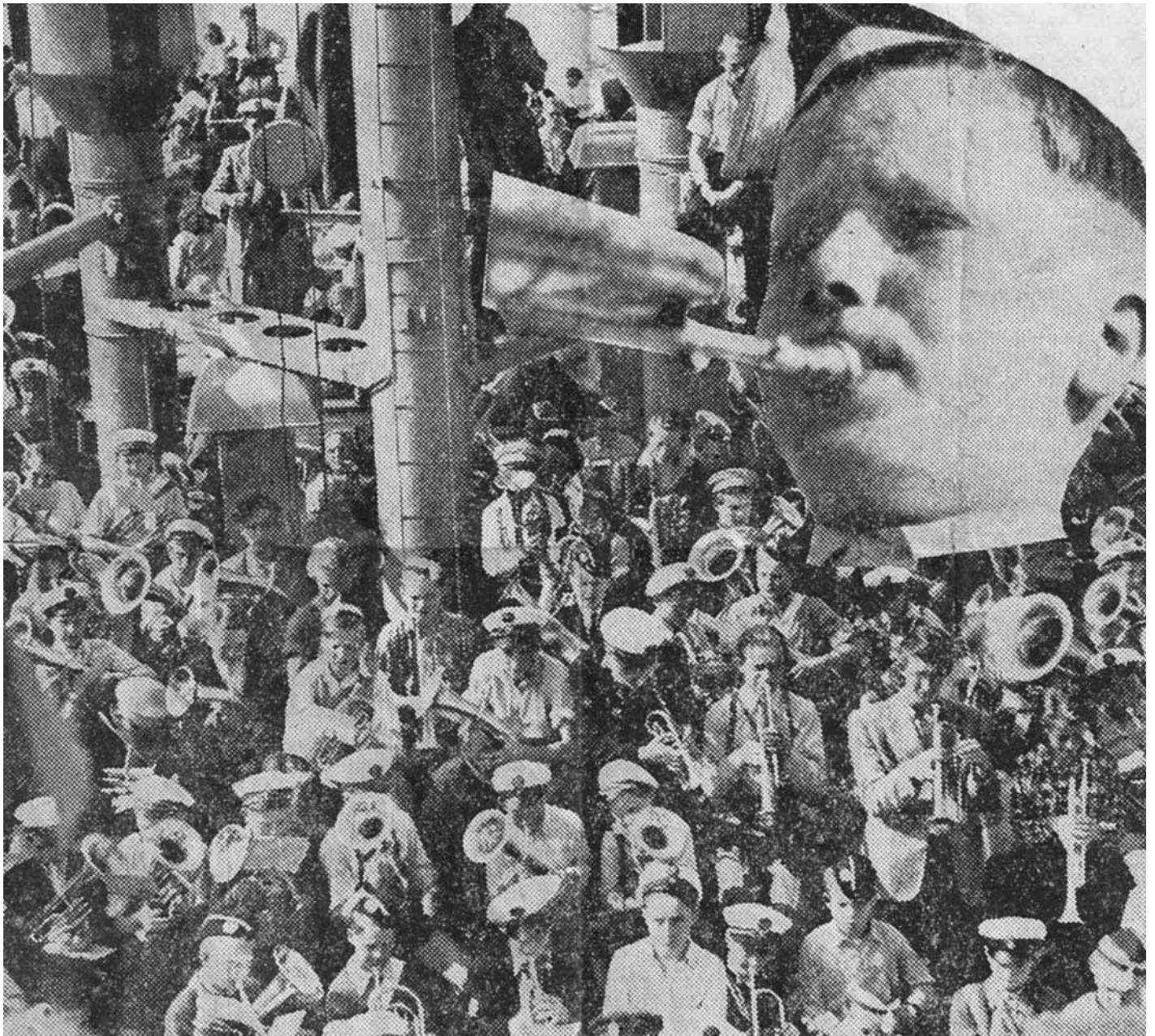
Klipp fra Morgenposten i juni 1947

400 guttemusikanter til Danmark.

Med "Kronprins Olav" dro i går 400 guttemusikanter fra Oslo. De skal gi felleskonserter i Tivoli og i en av parkene. Siden blir de spredt og bl.a. skal en del til Horsens. Det er Oslo krets av guttemusikkorpssene som har tatt initiativet til turen, og korpssene selv har skaffet pengene.

Det var en spent skare gutter som lot de siste tonene lyde utover kaien. En av dem har vi felt inn

øverst til høyre. Det er Tore Johnsen som tilhører Vålerengen guttemusikkorps. Han var en typisk representant for dem vi sender nedover, ivrig, veloppdragen og fylt av spenning. - På kaien sto foreldre og kjenninger som sild i tønne for å få det siste glimt av guttene, som blåste og blåste til båten gikk. Og i dag kl.9 er de fremme i København.

Vedr: Noen som kjenner folk på Sotahjørnet

Finn Hauge skriver til oss: Dette er et bilde fra Sotahjørnet etter en fotballkamp tidlig på 50 tallet. Her gikk diskusjonen høyt til sent på kveld på kvelden. Dere ser fra venstre: Rolf Grønby, Stein Mangseth, husker ikke navn, Knut "Biri" Wikerholmen, Tor Larsen, Roger Perets, Ingvald "Kinger'n" Larsen (med hatt), "Tippen" Johansen, to som er skjult; Finn Hugo Skoglund (i dress), "Jarlen", Reidar "Reier'n" og Erling "Murer'n" Knutsen. Vi har fått 3 av de samme navnene også fra Einar Andersson.

Etterlysning

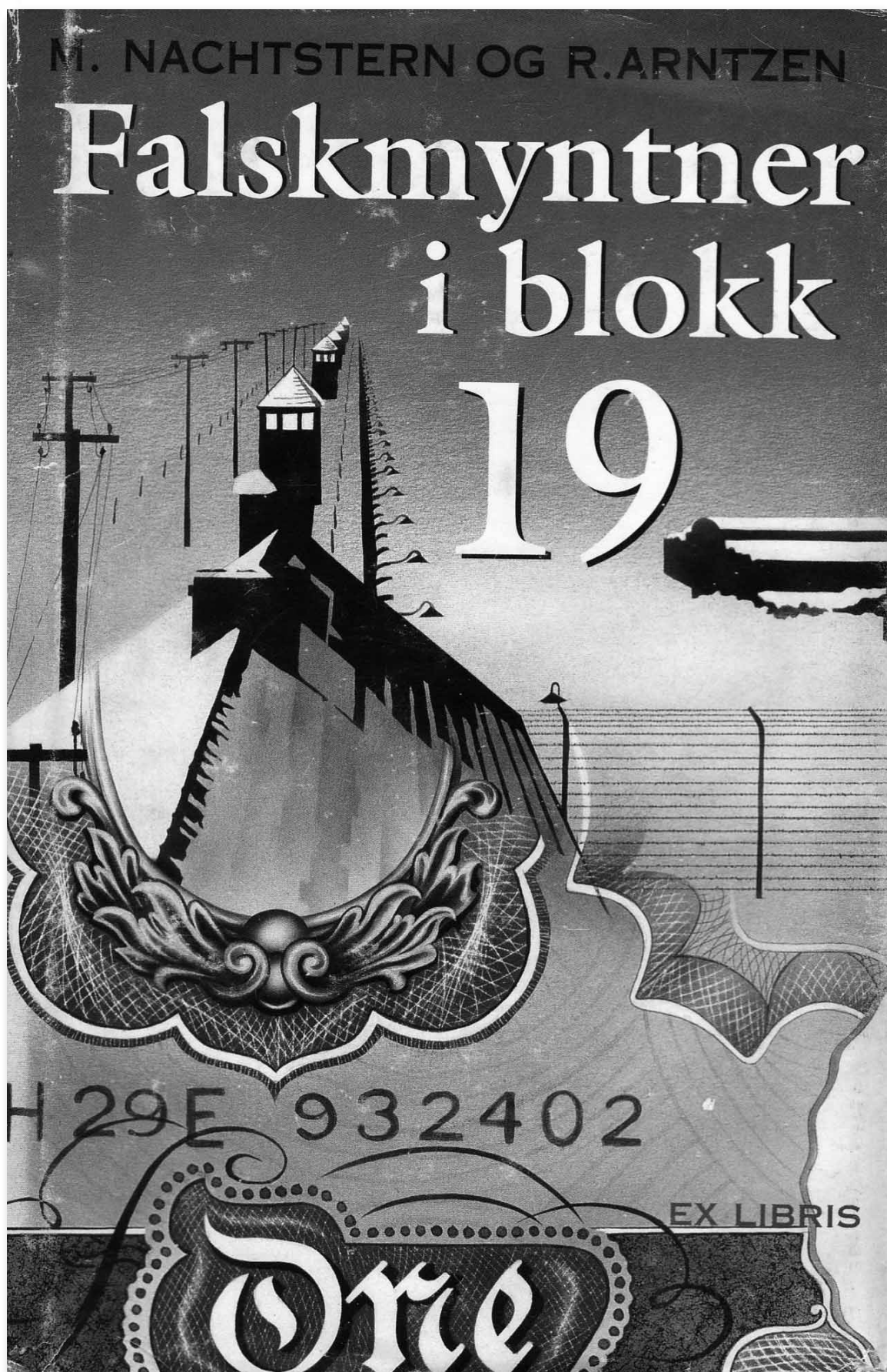
Er det noen som vet noe om hoppbakken på bildet eller har informasjon om den? Vi har snakket med noen i Gubbelaget, og de mener det er gamle VIF-bakken. Som dere ser av bildet, lå den 60 - 70 meter bak treningsbanen til VIF. Unnarennet var veldig bratt. Nederst var det bygget en bro over Loelven, så du ble ikke våt på bena. Har du opplysninger om bakken, så vær så snill å kontakte redaksjonen.

Ny utgave av Oslo byleksikon, den femte i sterkt utvidet utgave.

Den nye utgaven legger spesiell vekt på byens historie også i nær fortid, bl.a. tidligere bedrifter og forretninger, byens boligområder, den store utbyggingen i etterkrigstiden og endringene innen kollektivtransporten. Her er artikler om løkker som nå er nedbygd, gårder som er utparsellert, hus som er revet, tidligere skoler, forsvunne gater, gamle restauranter og kinoer, og ulykker og sabotasjeaksjoner under den annen verdenskrig – i tillegg til alt det klassiske byleksikon-stoffet i oppdatert versjon. LØP OG KJØP!

***Merk deg like godt tidspunkt og tema
for neste medlemsmøte med en gang.***

Tirsdag 16. november kl. 19.00 i menighetssalen i Vålerenga kirke

Også denne gangen er det et av historielagets medlemmer som vil dele viktige-og i dette tilfellet særdeles gripende - historier med oss. Vi er så heldige å få besøk helt fra Vestfold. Navnet hennes er Sidsel Nachtstern. I og med at hun vokste opp på Etterstad, var hun også elev på Vålerenga skole. Hennes mor hadde dame- og herrekonfeksjon ved siden av Kafe Eno fra midt på 50-tallet i ca. 10 år. Etternavnet røper et utenlandsk opphav. Hen-

Sidsel Nachtstern deler den gripende historien om sin far med oss på neste medlemsmøte i historielaget. Bildet er tatt under et intervju i Sachsenhausen og utlånt av foredragsholderen.

nes far Moritz Nachtstern kom fra Warszawa til Norge som liten gutt. Under nazistenes okkupasjon av landet fra 1940 til 1945 ble han en av de over 700 norske jødene som ble sendt til konsentrasjonsleirer på kontinentet. Han var en av de få som overlevde grusomhetene fordi han ble plukket ut til å jobbe som

falskmyntner for nazistene i Sachsenhausen. Kom og møt Sidsel og hør den gripende historien om hennes far som kom i bokform første gang i 1949. I tillegg kommer vi til å se en dokumentar om dette temaet med henne som er vist på TV. Dette blir en spennende kveld du kommer til å huske. Vel møtt!

Moritz Nachtstern fotografert i 1949 i sin leilighet i Etterstadsletta 8b. Foto: Leif Ørnelund/Oslo Museum.

Familien Nachstern på balkongen på Etterstad i 1949. Foto: Leif Ørnelund/Oslo Museum.

Publikasjonsnr.:
ISSN 1890-9094

Vålerenga Historielag
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

Vålerenga Historielag
på internett:
e-mail: epost@valerenga.org

Hjemmeside:
<http://www.valerenga.org>

Bankkonto: 0530 04 78222

SALGSTORGET

Fra Sotahjørnet til
Bohemen, DVD Kr. 150,-

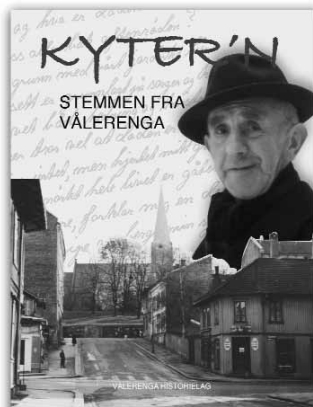
To dvd-er om Oslos historie
kr 200,- Utgitt av Fellestrådet for
historielagene i Oslo

NY
Kalender 2011 til
salgs: Pris Kr. 70,-

Styret i historielaget:

Leder:
Even Haugseth
Nestleder:
Knut Roar Westbye
Kasserer:
Bjørn Granlund
Sekretær:
Ragnhild Strømme
Styremedlem:
Fred-Arild Ruud
Varamedlem:
Unni Granlund
Varamedlem:
Bjørn Arild Gjerdalen
Varamedlem:
Berit Knudsen

Kyter'n-boka
Pris Kr. 200,-

Arbeidsgrupper

Bildekalender:
Kontakt: Even Haugseth
Tlf.: 22 57 01 66,
Mobil 93801902
E-post: leder@valerenga.org

Fotogruppe:
Fotografering, innsamling og
avfotografering av bilder:
Kontakt: Bjørn Granlund
Mobil: 90180290
E-post: kasserer@valerenga.org

Idrettsgruppe:
Om bydelens idrettsmiljø
Kontakt: Bjørn Arild Gjerdalen
Mobil: 90919250
E-post: bjorngjerdalen@yahoo.no

Medlemsavisa:
Fred-Arild Ruud
Tlf.: 22 67 39 19
Mobil: 93665243
E-post: freda@broadpark.no

Støtt oss via Grasrotandelen!

Hvis du tipper eller spiller lotto og
vil gi overskuddsandelen til
Vålerenga Historielag, klipp ut og
ta med kortet og vis det til tippe-
kommisjonæren.
Husk å ta med strekkoden på nytt
dersom du fornyer tippekortet.
Takk for støtten!

Arrangementskalender 2010:

Husk fotoutstillingen!

Lørdag 16. og søndag 17. oktober, begge dager
kl. 12.00 - 16.00 i menighetssalen Vålerenga kirke

Medlemsmøte i menighetsalen Vålerenga kirke
Tirsdag 16. november kl. 19.00
Tema: Falskmyntner i blokk 19

JEG

STØTTER

Organisasjonsnummer: 890364462

GRASROTANDELEN